

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ
ΤΟΝ **ΜΙΚΗ**
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ
CINEMA

Ένα αφιέρωμα σε ταινίες που έγραψε
τη μουσική τους ο Μίκης Θεοδωράκης.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ “ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ”
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ | ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 20:30

dad
ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Δευτέρα 18 Φεβρουαρίου

Συνοικία το Όνειρο

Κοινωνική 1961 | Α/Μ | Διάρκεια: 95'

Ελληνική ταινία, σκηνοθεσία Αλέκος Αλεξανδράκης με τους: Αλέκος Αλεξανδράκης, Αλίκη Γεωργούλη, Μάνος Κατράκης, Αλέκα Παϊζή

Πρόκειται για μια ταινία γυρισμένη πάνω στα νεορεαλιστικά πρότυπα, με ένα πολύ δυνατό καστ ηθοποιών, η οποία εντυπωσίασε λόγω της ευαίσθητης σκηνοθετικής ματιάς του Αλέκου Αλεξανδράκη και των δυνατών κοινωνικών μηνυμάτων της.

Μια φτωχογειτονιά της Αθήνας, ο Ασύρματος, είναι το κέντρο του κόσμου για τους ανθρώπους που ζουν εκεί, και προσπαθούν με κάθε τρόπο να ξεφύγουν απ'τη φτώχεια και την ανέχεια. Ένας άρτι αποφυλακισμένος νέος, ο Ρίκος (Αλέκος Αλεξανδράκης), προσπαθεί να βγάλει χρήματα, την ίδια στιγμή που η αγαπημένη του (Αλίκη Γεωργούλη) βλέπει άλλους άνδρες, και ο αδερφός της (Μάνος Κατράκης) προσπαθεί να συνεισφέρει στα οικονομικά της οικογένειας. Ο Ρίκος θα σκαρφιστεί μια δουλειά αλλά θα ξοδέψει τα συγκεντρωμένα χρήματα. Ένας από τους «συνεταίρους» του (Αλέκος Πέτσος) θα αυτοκτονήσει. Ο Ρίκος, η αγαπημένη του και ο αδερφός της, πιτημένοι και απογοητευμένοι εξαιτίας των προσδοκιών που δεν ευοδώθηκαν ποτέ, θα αναγκαστούν να συμβιβαστούν με την ωμή πραγματικότητα.

Τη δεκαετία του 1960 η Ελλάδα προσπαθούσε να ξανασταθεί στα πόδια της, αλλά τα κουράγια και οι αντοχές είχαν σωθεί. Τότε ένας φτασμένος ηθοποιός, αποφασίζει να κάνει την πρώτη του σκηνοθετική δουλειά με στόχο να μεταφέρει (όσο αυτό ήταν δυνατόν) στη μεγάλη οθόνη όλα τα βάσανα και τις κακουχίες που βίωναν οι άνθρωποι στις φτωχογειτονιές της χώρας.

Όταν ο Αλέκος Αλεξανδράκης αποφάσισε να δημιουρ-

γήσει την ταινία «συνοικία το όνειρο» δεν περίμενε πως η προσπάθεια του αυτή θα μετατρεπόταν σε έναν πραγματικό εφιάλτη και θα τον ανάγκαζε να αποκηρύξει το ίδιο του το δημιούργημα το οποίο έπεσε στα νύχια της λογοκρισίας που δεν επέτρεψε να βγει προς τα έξω μια τέτοια εικόνα για την «ευημερούσα» Ελλάδα.

Σε συνέντευξή του στα «Νέα» ο Αλέκος Αλεξανδράκης είχε πει ότι χάρη στην προσωπική παρέμβαση της Ελένης Βλάχου στον Κωνσταντίνο Καραμανλή η ταινία μπόρεσε τελικά να παιχτεί, έστω και πετσοκομμένη. Όσο για τις σκηνές που κόπηκαν, κάπκαν στην πυρά! Και πάλι όμως, η πρώτη προβολή του «Συνοικία το Όνειρο» έγινε μέσα σε επεισόδια, καθώς η αστυνομία αποπειράθηκε να εμποδίσει την είσοδο του κοινού στον κινηματογράφο και η παρακολούθησή της ουσιαστικά κατέληξε να είναι πράξη αντίστασης.

Το τραγούδι που ερμήνευε ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης, το «Βρέχει στη φτωχογειτονιά» σε στίχους του ποιητή Τάσου Λειβαδίτη και μουσική Μίκη Θεοδωράκη, έγινε «ύμνος» της φτωχολογιάς και αποτελεί μια από τις σημαντικότερες στιγμές στην ιστορία του ελληνικού λαϊκού τραγουδιού.

Οι κριτικοί της εποχής την χαρακτήρισαν «αριστούργημα» και μίλησαν πολύ κολακευτικά και για την υπέροχη μουσική επένδυση του Μίκη Θεοδωράκη ενώ όσο και αν κυνηγήθηκε τιμήθηκε με 2 βραβεία στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, γράφοντας τη δική της χρυσή σελίδα στην ελληνική 7η τέχνη.

Φαίδρα / Phaedra

Σινεφίλ 1962 | Α/Μ | Διάρκεια: 115'

Ελληνο-αμερικανική ταινία, σκηνοθεσία Ζιλ Ντασέν με τους: Μελίνα Μερκούρη, Άντονι Πέρκινς, Ζωρζ Σαρρή, Ραφ Βαλόνε

Δευτέρα 25 Φεβρουαρίου

Η Φαίδρα, δεύτερη σύζυγος ενός Έλληνα εφοπλιστή, γνωρίζει στο Λονδίνο το νεαρό γιο του άνδρα της από τον πρώτο του γάμο και τον ερωτεύεται. Εκείνος υποκύπτει στα θέλημά της, αλλά στη συνέχεια τη εγκαταλείπει με τραγικά αποτελέσματα. Μοντέρνα διασκευή του "Ιππόλυτου" του Ευριπίδη, η δράση του οποίου μεταφέρθηκε από την Αρχαία Ελλάδα στον κόσμο των Ελλήνων μεγαλοεφοπλιστών. Με την αξέχαστη μουσική του Μίκη Θεοδωράκη.

Η Phaedra (Φαίδρα) γυρίστηκε το 1962 από τον Jules Dassin. Επιλέγει την κλασική τραγωδία του 'Ιππόλυτου' του Ευριπίδη. Η Μαργαρίτα Λυμπεράκη ανασυνθέτει τον μύθο, και μεταφέρει το ερωτικό τρίγωνο από την αρχαία Ελλάδα της βασιλικής οικογένειας του Θησέα, στην σύγχρονη Ελλάδα των εφοπλιστών. Ήταν εξάλλου η εποχή που οι οικογένειες Ωνάση και Νιάρχου συναγωνίζονταν σε σκάνδαλα και πρωτοσέλιδα τους σπαρ του Hollywood. Η ταινία είχε διθυραμβική επιτυχία στην Ευρώπη, αλλά η τύχη της στην Αμερική ήταν τραγική. Σήμερα, η Φαίδρα παραμένει η ωραιότερη, ερωτική ιστορία του διδύμου Dassin-Μερκούρη, με απόλυτες ερμηνείες και συγκλονιστικές κινηματογραφικές στιγμές.

Από τις ωραιότερες κινηματογραφικές μουσικές του Μίκη. Κορυφαία μουσικά η σκηνή που καταλήγουν να κάνουν έρωτα η Φαίδρα με τον Ιππόλυτο, δηλαδή η Μελίνα Μερκούρη με τον Άντονι Πέρκινς, και στις φλόγες του πάθους τους παραδίνονται κι όλα τα σύμβολα που αντιπροσωπεύουν τον κόσμο του καθενός τους. Εμπνευσμένη σκηνοθετικά η σκηνή από τον Ζιλ Ντασέν και υπερπολύτιμη η συμβολή του Μίκη, όπου από τη μουσική συνοδεία της μεγάλης αυτής σκηνής θα προκύψει ένα από τα ωραιότερα ερωτικά τραγούδια του, το «Αγάπη μου, αγάπη μου», όπου οι στίχοι μπόκαν αργότερα. Το τραγούδι έμεινε κλασικό και

τραγουδιέται μέχρι σήμερα.

Στο φιλμ υπάρχει ένα ακόμα πολύ διάσημο, όπου σε αυτό ακούγονται οι στίχοι και στην ταινία, το «Σε πότισα ροδόσταμο».

Να τι μας λέει ο ίδιος ο Μίκης για αυτή τη συνεργασία η οποία, εκτός από συνεργασία, γέννησε και μία απέραντη φιλία:

«Η μουσική για την "Φαίδρα" ξεκίνησε με το τραγούδι "Αγάπη μου". Πήγα να συναντήσω για πρώτη φορά τη Μελίνα στο σπίτι της στην οδό Ακαδημίας κι εκεί βρήκα και τον Antony Perkins. Μου λέει η Μελίνα. Αυτός ο κύκλος είναι γιος μου στην ταινία, δηλαδή γιος του άντρα μου, του Αιγέα. Κι εγώ υποτίθεται ότι τον ερωτεύομαι τρελά. ΓΓ αυτό θέλω να μου γράψεις το πιο ερωτικό αλλά και το πιο παθιασμένο για αγάπη τραγούδι.

Στη συνέχεια πήγα κι εγώ στα γυρίσματα της ταινίας στην Υδρα και έζησα από κοντά την ατμόσφαιρα της ταινίας.

Το επόμενο ταξίδι ήταν στο Παρίσι, όπου ήταν και το δικό μου σπίτι. Εκεί είδα το φιλμ πολλές φορές μαζί με τον Ντασέν. Στη συνέχεια άρχισα να γράφω τη μουσική κάνοντας παράλληλα πρόβες με τη Μελίνα. Νομίζω πως εκείνη διάλεξε να πει το "Ροδόσταμο" γιατί της άρεσε πολύ.

Το στούντιο ήταν στα δυτικά προάστια κι ακόμα θυμάμαι τις πρωινές διαδρομές με το αυτοκίνητο που τις έκανε δύσκολες ένας ασυνήθιστος για το Παρίσι βαρύς χειμώνας. Είχα μια μεγάλη συμφωνική ορχήστρα, έναν σολίστα του πιάνου και ένα σύνολο Λατινοαμερικανούς μουσικούς. Διπύθυνα βλέποντας τις σκηνές σε μια γιγάντια οθόνη. Θυμάμαι ότι ο Ντασέν στην περίφημη ερωτική σκηνή μπροστά στο τζάκι ήθελε να γίνει ένα μεγάλο ρομαντικό *accelerando*. Επειδή τον έβλεπα συνεπαρμένο, του πρότεινα να διευθύνει αυτός κι εγώ κάθισα στο πιάνο».

Μίκης

Δευτέρα 4 Μαρτίου

Ηλέκτρα / Electra

Σινεφίλ 1962 | Α/Μ | Διάρκεια: 110'

Ελληνική ταινία, σκηνοθεσία Μιχάλης Κακογιάννης με τους: Μάνος Κατράκης, Ειρήνη Παππά, Γιάννης Φέρτης, Αλέκα Κατσέλη

Η τραγωδία του Ευριπίδη σε μια από τις καλύτερες προσεγγίσεις που έγιναν ποτέ στον κινηματογράφο. Τιμήθηκε με βραβεία στο Φεστιβάλ Καννών και Βερολίνου και διεκδίκησε ξενόγλωσσο Όσκαρ.

Ο Αγαμέμνων επιστρέφει θριαμβευτής απ' τον πόλεμο της Τροίας, αλλά δολοφονείται από την άπιστη και δόλια γυναίκα του Κλυταίμνηστρα και τον εραστή της Αίγισθο. Ο γιος του Ορέστης φυγαδεύεται από τον παιδαγωγό του, αλλά η κόρη του Ηλέκτρα παραμένει στις Μυκήνες και βλέπει τον Αίγισθο να παντρεύεται τη μητέρα της. Με τον καιρό φουρνώνει μέσα της το μίσος και ζητά εκδίκηση. Αναγκάζεται όμως να παντρευτεί, με λευκό γάμο, έναν απλό χωρικό και πηγαίνει να ζήσει στο καλύβι του, μέχρι που επιστρέφει ο Ορέστης μαζί με τον φίλο του Πυλάδη. Τα δύο αδέρφια σχεδιάζουν μαζί τη δολοφονία του Αίγισθου, κι ο Ορέστης τον σκοτώνει κατά τη διάρκεια μιας γιορτής. Η Ηλέκτρα του υπενθυμίζει ότι πρέπει να τιμωρηθεί και η Κλυταίμνηστρα και ο Ορέστης, αν και απρόθυμος, την σκοτώνει. Οι Μυκηναίοι, τρομοκρατημένοι από το άγριο έγκλημα, εξορίζουν απ' το Άργος τα δύο αδέρφια. Πρόκειται για την πιο άρτια και υποδειγματική μεταφορά αρχαίας ελληνικής τραγωδίας στον κινηματογράφο.

Η μουσική του Μίκη Θεοδωράκη ήταν από τους βασικούς συντελεστές που συνέβαλαν.

«Είχα συναντήσει για πρώτη φορά τον Μιχάλη Κακογιάννη νομίζω στα 1959 στο Λονδίνο, τον καιρό που ανέβηκε η "Αντιγόνη" μου στο Covent Garden. Ήταν η εποχή που γύρισε την "Ερόικα" και συμφωνήσαμε τότε θαρρώ να συνεργαστούμε.

Δύο χρόνια αργότερα βρισκόμουν κοντά του στα γυρίσματα της "Ηλέκτρας" σε κάποια εξοχή στα Μεσόγεια. Τότε γνωρίστηκε και με την Ειρήνη Παπά. Τον επόμενο χρόνο, αρχές του 1962, μπήκαμε στο στούντιο της Φίνος Φιλμ στην οδό Χίου. Προηγουμένως είχα δει εξαντλητικά την ταινία σε μεγάλη οθόνη αλλά προπαντός στη μουβιόλα σημειώνοντας κάθε λεπτομέρεια. Τι μουσική την έγραψα στο Παρίσι. Ποια είναι τα στοιχεία που με είχαν εντυπωσιάσει, συγκινήσει και εμπνεύσει; Υπήρχε καταρχήν μία ιερατική θα την ονόμαζα λιτότητα στον τρόπο των κινήσεων και της υποκριτικής,

που έδενε απόλυτα με τα γυμνά τοπία, το χώμα του ελαιώνα, τις πέτρες, τις ενδυμασίες. Υπήρχαν όλα τα χαρακτηριστικά του αρχαίου χορού κι όμως ένιωθες πως αυτά που έβλεπες συνέβαιναν τώρα, στο μέλλον, παντοτινά. Τα πρόσωπα της Ειρήνης Παπά και του Γιάννη Φέρτη ξέφευγαν από ό,τι είχα δει ως τότε. Μου φαίνονταν τόσο εξωπραγματικά αλλά και τόσο ανθρώπινα συγχρόνως. Με δύο λόγια, ένιωσα ευθύς πως βρισκόμουν μπροστά σε ένα αριστούργημα και το γεγονός αυτό έβαλε σε κίνηση όσες τυχόν δημιουργικές δυνάμεις είχα μέσα μου. Ήθελα να γράψω μία γήινη, μία πέτρινη μουσική και συγχρόνως να πλησιάσω και να εκφράσω το τραγικό πάθος των ηρώων. Ακόμα πίστευα ότι σε ένα έργο με τη σφραγίδα της ελληνικότητας θα έπρεπε να αντιστοιχεί μία εξίσου ελληνική μουσική, όχι τόσο από την άποψη την εξωτερική όσο και την εσωτερική.

Η επιλογή των μουσικών οργάνων υπήρξε χαρακτηριστική: σαντούρι, μπαγλαμάς, πιάνο, φλογέρες, κλαρίνο γύφτικο, κοντραμπάσο, τρομπόνα, τύμπανα και άλλα πολλά κρουστά, ορισμένα από τα οποία είχαν φυσική προέλευση όπως απλές πέτρες και σιδερίκι.

Το σύστημα της μουσικής γραφής ήταν τέτοιο, ώστε τα διάφορα μουσικά μέρη να μπορούν να συνυπάρχουν χωρίς να βλάπτεται το τελικό μουσικό αποτέλεσμα. Λόγου χάρις πούμε ότι για την Κλυταίμνηστρα υπήρχε η μουσική Α και για την Ηλέκτρα η μουσική Β. Για αυτές τις δύο μουσικές υπήρχαν δύο ξεχωριστά σύνολα μουσικών με δύο μασέτρους. Τον Κακογιάννη κι εμένα. Έτσι ο πρώτος μπορούσε να βάλει και να βγάλει την ομάδα του όποτε εκείνος έκρινε, καθώς έβλεπε στην οθόνη την εικόνα κι εγώ το ίδιο. Κάνοντας άπειρες δοκιμές και κρίνοντας τα ορθότερα σημεία, προχωρούσαμε στην εγγραφή.

Με αυτό τον τρόπο, η μία μουσική έμπαινε μέσα στην άλλη, ανάλογα με την εικόνα. Κι αυτό έδενε τη μουσική με την κίνηση αλλά και με τις αντιδράσεις των προσώπων και την έκανε αναπόσπαστο μέρος του δράματος. Ουσιαστικά θα έλεγα πως η μουσική λειτουργήσε σαν μία εσωτερική πηχτική προέκταση όλων των στοιχείων του Κακογιάννη: του τοπίου, των προσώπων αλλά και των σκέψεων, των προαισθήσεων, των φόβων, της αγωνίας, του πόνου και της απελπισίας τους».

Μίκης

Δευτέρα 11 Μαρτίου

Z

Πολιτική 1968 | Έγχρ. | Διάρκεια: 127'

Γαλλοαλγερινή ταινία, σκηνοθεσία Κώστας Γαβράς με τους: Ιβ Μονταν, Ζαν Λουί Τρεντινιάν, Ειρήνη Παππά, Ζακ Περέν, Σαρλ ντενέρ

Στις 26 Φεβρουαρίου του 1969, κυκλοφορεί στους Κινηματογράφους το θρυλικό «Z» του Κώστα Γαβρά. Μία ταινία - φόρος τιμής στον Γρηγόρη Λαμπράκη και στην ελευθερία έκφρασης. Πενήντα χρόνια μετά η μνημειώδης δημιουργία του διεθνούς Έλληνα δημιουργού συνεχίζει να συγκινεί και να προάγει τα μηνύματά της, πιο επίκαιρη από ποτέ, ξυπνώντας μνήμες από μία δύσκολη και ιδιαίτερη περίοδο της νεότερης ελληνικής ιστορίας.

Στις 22 Μαΐου του 1963, ο βουλευτής της ΕΔΑ & προβεβλημένο στέλεχος του παγκόσμιου φιλειρηνικού κινήματος δέχεται δολοφονική επίθεση στη Θεσσαλονίκη. Πέντε ημέρες αργότερα θα υποκύψει στα τραύματά του...

«Έβρισκα πως από τον Ελληνικό Κινηματογράφο έλειπε μια διάσταση σαν εκείνη που συναντάμε στην Ελληνική Τραγωδία, η σχέση του θεάματος με την Αρχή και τους μηχανισμούς της Αρχής και της Εξουσίας. Το «Z» δεν είναι ένα φιλμ πάνω στην ψυχολογία, είναι μια ταινία πάνω σ' έναν μηχανισμό.» - Κώστας Γαβράς
Από το ίδιο έργο, πήρε ο Γαβράς την εισαγωγή του επικού τραγουδιού «Λαμπρή» και το έβαλε μουσική επένδυση στη σκηνή που ο ηρωικός ανακριτής στέλνει στη Δικαιοσύνη τον ένα μετά τον άλλο τους πρωταίτιους. Από ένα άλλο μουσικό έργο του Μίκη, το «Μαουτχάουζεν», δανείστηκε δύο ακόμα θέματα: Τον επικό «Αντώνη» για την εισαγωγή και για σκηνές που ετοιμάζεται δράση και τον «Δραπέτη» όπου η λυρική εισαγωγή του ήταν ό,τι πιο πρόσφορο για την αντίστιξη, για τα Μπαλέτα Μπολσόι δηλαδή, που δίνουν παραστάσεις την ίδια βραδιά που ετοιμάζεται η πολιτική δολοφονία.

Τέλος, σε βάθος, ακούγονται ερχόμενα από ραδιόφωνο και πολύ ακνά κατά την επιθυμία του σκηνοθέτη τα τραγούδια «Το παλληκάρι έχει καημό» από τη φωνή του Μίκη και το «Σε αυτή τη γειτονιά» από τη φωνή της Φαραντούρη.

As δούμε όμως τι λέει ο ίδιος ο κορυφαίος συνθέτης, ως προσωπική εμπειρία, για αυτή τη συνεργασία: «Η συμμετοχή μου στην ταινία του Κώστα Γαβρά έχει μία ιδιομορφία γιατί, λόγω του ότι τον καιρό εκείνο ήμουν εξόριστος στη Ζάτουνα, το σενάριο δεν μπόρεσε να φτάσει στα χέρια μου παρά τις προσπάθειες του Γαβρά. Επομένως, η επιλογή της μουσικής πρέπει να έγινε από τον Κώστα Γαβρά και τον Γάλλο υπεύθυνο για τη μουσική του φιλμ. ...Νομίζω ότι η επιλογή ήταν σωστή, όπως επίσης κι η ενορχήστρωση υπήρξε πολύ καλή. Δεν μπορώ εκ των υστέρων να φανταστώ ότι θα έγραφα καλύτερη μουσική... Πάντως γι' αυτό κανείς δεν μπορεί να ξέρει. Την ταινία την είδα στο Παρίσι την επόμενη κιόλας της απελευθέρωσής μου, τον Απρίλιο του 1970, μαζί με τον Βασίλικό, τον Γαβρά και τον Υβ Μονταν. Εκείνη τη στιγμή με συγκίνησε πολύ. Όταν την ξαναείδα ψυχραιμότερος, έκανα τρεις βασικές παρατηρήσεις: 1) Θαύμασα τη σκηνοθεσία του Γαβρά, 2) Για όποιον έζησε τα γεγονότα όπως εγώ, υπήρχαν λαθεμένες λεπτομέρειες, 3) Ότι, έστω και χωρίς την πλήρη γνώση των γεγονότων, η ουσία και μόνο αυτής της ιστορικής στιγμής προκάλεσε το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινής γνώμης, πράγμα που δείχνει πόσο άδικο έχουν οι Έλληνες σκηνοθέτες και σεναριογράφοι που εξακολουθούν να αγνοούν την πρόσφατη Ιστορία μας. Όσο για τους πρωταγωνιστές και ιδιαίτερα τον Υβ Μονταν, ήταν βασικά άνθρωποι κι αυτό είναι, το ουσιώδες».

Αθήνα 01.06.2002, Μίκης

Δευτέρα 18 Μαρτίου

Κατάσταση Πολιορκίας / State of Siege

Θρίλερ Έγχρωμη Διάρκεια: 115'

Παραγωγή: Γαλλία - Ιταλία - Γερμανία Σκηνοθεσία: Κώστας Γαβράς

Πρωταγωνιστούν: Ιβ Μοντάν, Ρενάτο Σαλβατόρι, Ζαν Λουκ Μπιντό

Στην ταινία αυτή ο Κώστας Γαβράς επιμένει στην καταδίκη της μισαλλοδοξίας, όπως και στις δύο προηγούμενες («Ζ» και «Ομολογία») και κάνει μια πολύ τολμηρή κίνηση για τα αριστερά φρονήματα της εποχής: να τοποθετήσει τη δράση στην Ουρουγουάη, να βάλει ως θέμα την απαγωγή ενός Αμερικανού διπλωμάτη από τους Τουπαμάρος και να δώσει το ρόλο του διπλωμάτη στο συμπαθέστατο Υβ Μοντάν που ήταν και αριστερός και διφωνών με τα δόγματα.

Η ταινία κέρδισε από το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα της, από το πολιτικό σχόλιο που το πάντρεψε με την ανθρωπινή φύση.

Παρών κι ο Μίκης στη μουσική. Στη δεύτερη συνεργασία του με τον Γαβρά, μετά το «Ζ», το οποίο έχει προλάβει κι έχει περάσει στο χώρο του θρύλου.

Ο Μίκης εδώ υπογραμμίζει το γκρίζο των καταστάσεων. Η μουσική του είναι χαμηλή και πολύ λιγότερο επική από τα συνθησιμένα. Διακριτική κι η μεταχείριση της μουσικής του από το σκηνοθέτη.

Ας δούμε πώς τοποθετείται ο ίδιος για τη συγκεκριμένη του δουλειά:

«Τις μέρες των Χριστουγέννων του 1972 τις περάσαμε με τον Κώστα Γαβρά και τους μουσικούς σε ένα στούντιο στο Παρίσι, ηχογραφώντας τη μουσική του φιλμ “Κατάσταση Πολιορκίας”. Η παρουσία του σκηνοθέτη καθ’ όλη τη διάρκεια της φωνοληψίας σημαίνει ότι υπήρξε απολύτως σύμφωνος για το ύφος και το χαρακτήρα της μουσικής.

Στο φιλμ αυτό, εκτός από τους μουσικούς της ορχήστρας μου, χρησιμοποίησα και τους Χιλιανούς Lose Calchakis”.

Κι αυτό γιατί είδα το φιλμ σαν μια πτυχή του έπους του αγώνα των Νοτιοαμερικάνων εναντίον του βορειοαμερικάνικου ιμπεριαλισμού και των μεθόδων του όπως περι-

γράφει και ο Pablo Neruda στο “Canto General”, που κατά σύμπτωση συνέθετα εκείνο τον καιρό. Άλλωστε μόλις είχα επιστρέψει από τη Χιλή του Αλιέντε και ήμουν γεμάτος από εμπειρίες, συναισθήματα και ήχους. Θυμάμαι μάλιστα ότι κατά την επιστροφή μας από το Santiago, το αεροπλάνο έκανε σκόλα στο Montevideo. Οι επιβάτες θα έπρεπε να μένουν στις θέσεις τους, όμως άνοιξε η πόρτα και άκουσα το όνομά μου. Βγήκα στην πόρτα και είδα στην πίστα τον Κώστα Γαβρά περιστοιχισμένο από Τουπαμάρος, όπως μου είπε, που τραγουδούσαν όλοι μαζί στα ισπανικά τον “Αντώνη” από το “Mauthausen”. Ηρωικές εποχές!

Μετά από λίγο καιρό με επισκέφθηκε ο Υβ Μοντάν στο σπίτι μου και ανήσυχος μου είπε ότι ενώ στην αρχή ο Γαβρός είχε βάλει στο φιλμ όλη τη μουσική, στη συνέχεια αφαίρεσε ένα μεγάλο μέρος της, πράγμα που τον λυπούσε, δεδομένου ότι του άρεσε πολύ όπως την είχε ακούσει αρχικά. “Το φιλμ φτωχαίνει” μου είπε, “κάνε κάτι για να ξαναμπει”.

Σε λίγο βρεθήκαμε και οι τρεις και είδαμε το φιλμ με την κομμένη μουσική. Όταν ρώτησα τον Γαβρά γιατί το έκανε, μου είπε ότι τελικά φοβόταν ότι αυτός ακριβώς ο επικός χαρακτήρας της μουσικής θα δημιουργούσε ψευδαισθήσεις και αυταπάτες, μιας και ο ίδιος πίστευε ότι ο αγώνας των Τουπαμάρος είναι αδιέξοδος.

Νομίζω ότι είχε τελικά δίκιο. Είχα όμως κι εγώ δίκιο γιατί, όπως είπα, ο Γαβράς όχι μόνο παρακολουθούσε τη φωνοληψία αλλά και δεν έκρυβε τον ενθουσιασμό του. Κρίμα, γιατί θα μπορούσα να συνθέσω διαφορετικά πράγματα από τη στιγμή που θα έβλεπα το φιλμ πιο πολύ με ρεαλιστικό παρά με ιδεαλιστικό ρομαντικό τρόπο.

Πάντως στο CD υπάρχει η ολοκληρωμένη μουσική, όμως δυστυχώς δεν μπήκε τελικά στο φιλμ».

Αθήνα 01.06.2002, Μίκης

Δευτέρα **25 Μαρτίου**

Σέρπικο / Serpico

Αστυνομική 1973 | Έγχρ. | Διάρκεια: 130'

Αμερικανική ταινία, σκηνοθεσία Σίντνεϋ Λιούμπετ με τους: Αλ Πατσίνιο, Τζον Ρόντολφ

Αστυνομική ταινία με βαθιές κοινωνικές προεκτάσεις γύρω από τη δράση ενός αγνού αστυνομικού που αρνείται να συνεργαστεί με τους προστάτες του οργανωμένου εγκλήματος.

Το "Serpico" δεν είναι απλά μια ταινία αλλά η εξιστόρηση αληθινών γεγονότων που έδωσαν άλλη έννοια στην λέξη διαφθορά, σε μια Αμερική που δεν είναι στην πραγματικότητα τόσο μακρινή όσο ίσως σκεφτόμαστε αρχικά. Και σε καμία περίπτωση δεν έχει διάθεση να ωραιοποιήσει τα πράγματα αλλά αντίθετα, επιδιώκει να βγάλει προς τα έξω το πιο σκληρό και διεφθαρμένο πρόσωπο μιας δθθεν νθικοπλαστικής κοινωνίας, μιας κοινωνίας όπου λίγοι είναι εκείνοι που μπορούν να ξεχωρίσουν μέσα από τον βούρκο που πηγάει απ' τα σωθικά της.

Ο Sidney Lumet εκμεταλλεύεται την αληθινή ιστορία του Serpico μέσα από τις σελίδες του βιβλίου για την ζωή του, όσο και την εξαιρετική αποτύπωσή της, έτσι ώστε να μεταφερθεί στην μεγάλη οθόνη με τρόπο όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικό. Μέσα από τα μεγάλα και θλιμμένα μάτια ενός ανθρώπινου θρύλλου των αστυνομικών αρχών της Αμερικής, παρατηρεί και καταγράφει το ματωμένο και βρώμικο οδοιπορικό της ανόδου μιας κοινωνικής μάζας, που όσο κι αν θέλει να μοιάζει ηθική και καθαρή, είναι πιο βρώμικη απ' όσο θα μπορούσε ίσως κανείς να σκεφτεί. Η σφιχτοδεμένη σκηνοθεσία προκαλεί ένταση, ενώ τα κοντινά στο πρόσωπο του κεντρικού ήρωα οδηγούν την δραματουργία του έργου στην κορύφωσή της.

Οι στίχοι από τον Μανόλη Αναγνωστάκη μπήκαν αργότερα. «Και προχωρούσα / μέσα στη νύχτα / χωρίς να γνωρίζω κανένα / κι ούτε κανέναν / ούτε κανέναν / με γνώριζε...» *Θαρρείς κι ο ποιητής είχε διαβάσει το σενάριο του Γουάλντο Σαλτ για του «Σέρπικο» κι απέδωσε με στίχους τη μελωδία του Μίκη που καθρέφτιζε τη μοναξιά αυτού του*

ταραγμένου ήρωα. Του Φρανκ Σέρπικο, αδέκαστου αστυνομικού της Νέας Υόρκης, που τον συνέθλιψε το σύστημα. Ο Σίντνεϋ Λιούμπετ σκηνοθέτης, ο Ντίνιο Ντε Λαουρέντις παραγωγός, ο Αλ Πατσίνιο κορυφαίος πρωταγωνιστής, ο Μίκης στη διεθνή περιπλάνηση λόγω χούντας επιλέγεται από τους δημιουργούς του φιλμ να είναι αυτός που θα το ντύσει με τη μουσική.

Κι ο Μίκης επιλέγει να στείλει στα αφτιά μας μέσω της εικόνας του Λιούμπετ ένα απαλό θέμα που εκφράζει τη μοναξιά αυτού του εγκαταλειμμένου ήρωα.

Έτσι το πήραμε εμείς. Είναι έτσι, όμως, και το παρασκήνιο της ετοιμασίας:

As δούμε πώς τοποθετείται ο ίδιος για τη συγκεκριμένη του δουλειά: «Είχαμε πάει στις ΗΠΑ για μια μεγάλη περιοδεία σε 15 μεγάλες πόλεις. Στη Νέα Υόρκη θέλησε να με δει ο Sidney Lumet. Είχε ακούσει το τραγούδι μου "Δρόμοι παλιοί" και ήθελε πάση θυσία να χρησιμοποιήσει τη βασική του μελωδία σαν light motive της νέας του ταινίας, το "Serpico".

Η συνάντηση στο στούντιο του στη Νέα Υόρκη ήταν πολύ φιλική, πολύ εγκάρδια, σε σημείο που με αιχμαλώτισε. Του εξήγησα ότι για ένα μήνα θα βρίσκομαι μέσα σ' ένα αεροπλάνο και θα διασχίζω χιαστί τη μεγάλη χώρα του δίνοντας συναυλίες. Αυτός όμως ήταν αμετάπειστος. "Θέλω να γράψετε εσείς τη μουσική. Σε κάθε πόλη, στο ξενοδοχείο σας θα σας περιμένουν βοηθοί μου που θα σας δείχνουν την ταινία. Θα έχετε πιάνο και θα συνθέτετε. Τον άλλο μήνα, όταν τελειώσει η περιοδεία, θα μπούμε σε studio στη Νέα Υόρκη για να ηχογραφήσουμε".

Ευτυχώς μου έδωσε και ένα βοηθό-μουσικό (που στη συνέχεια εξελίχθηκε σε σπουδαίο συνθέτη), ο οποίος με συνόδευε σε όλη τη διάρκεια της περιοδείας μου και... κατέγραφε τις εμπνεύσεις μου! Στη Νέα Υόρκη, για την εγγραφή, χρησιμοποίησα μουσικούς από τη Φιλαρμονική και τους καλύτερους σολίστες τζαζ».

Μίκης

Δευτέρα 1 Απριλίου

Ιφιγένεια / Iphigenia

Σινεφίλ 1977 | Έγχρ. | Διάρκεια: 130'

Ελληνική ταινία, σκηνοθεσία Μιχάλης Κακογιάννης με τους: Ειρήνη Παππά, Κώστας Καζάκος, Κώστας Καρράς, Τατιάνα Παπαμόσχου

Οι Θεοί εμποδίζουν τον απόπλου του ελληνικού στόλου στην Αυλίδα. Ο μάντης Κάλχας (Δημήτρης Αρώνης) καλείται από τον Αγαμέμνονα να δώσει χρησμό.

Ο Μιχάλης Κακογιάννης οδηγεί και πάλι την Ελλάδα στη πεντάδα του ξενόγλωσσου Όσκαρ με αρχαίο δράμα. Ο Ευριπίδης τον εμπνέει και πάλι

Για μια ακόμα φορά αυτό που ξεχώρισε από την παραγωγή ήταν η σκηνοθεσία και οι ερμηνείες τόσο της Τατιάνας Παπαμόσχου όσο και της Ειρήνης Παππά στο ρόλο της τραγικής μάνας. Θετικά σχόλια από τους ξένους ανταποκριτές κέρδισε και η επιλογή του Κακογιάννη να μειώσει την έμφαση του χορού, επιλέγοντας την αφήγηση πριν και μετά από κάθε σημαντική σκηνή του έργου.

Ο Μίκης Θεοδωράκης είναι για μια ακόμα φορά ο συνθέτης. Αυτή τη φορά, η σκηνοθεσία έχει πιο επικές διαθέσεις κι η μουσική του Θεοδωράκη ακολουθείτο όραμα του Κακογιάννη, γράφοντας μια μουσική εντελώς

διαφορετική από της «Ηλέκτρας», μια μουσική επικών κινηματογραφικών διαστάσεων, που ενώνει ηχητικά το ευριπίδειο δράμα με τις σκηνές των μαχών.

Ας αφήσουμε, όμως, τον ίδιο τον Μίκη Θεοδωράκη να μας μιλήσει ο ίδιος:

«Πριν γράψω τη μουσική για την "Ιφιγένεια" ασχολήθηκα πολύ με την προετοιμασία του φιλμ, δεδομένου ότι ο Κακογιάννης μου ζήτησε ορισμένες μουσικές, πάνω στις οποίες εκείνος θα έκανε λήψεις της εικόνας.

Ήταν ένα έργο δύσκολο από την άποψη ότι έπρεπε να αποδοθεί η ατμόσφαιρα του πολέμου με εκατοντάδες κομπάρσους. Είναι νομίζω η πρώτη φορά που στον ελληνικό κινηματογράφο υπάρχει μια τόσο πειστική απεικόνιση των Ελλήνων εκείνης της εποχής.

Για το φιλμ αυτό χρησιμοποίησα βασικά συμφωνικά όργανα προσπαθώντας να αποσπάσω τους ήχους που ήθελα και ταίριαζαν στην ξεχωριστή ατμόσφαιρα της ταινίας. Τη μουσική αυτή τη θεωρώ ως μία από τις καλύτερες που έχω γράψει για τον κινηματογράφο.

Αθήνα 03.06.2002, Μίκης

Δευτέρα **8 Απριλίου**

Dance Fight Love Die

With Mikis Theodorakis on the Road

Σινεφίλ 2017 | Έγχρ. - Α/Μ | Διάρκεια: 88'

Ελληνογερμανική ταινία, σκηνοθεσία Αστέρης Κούτουλας με τους: Στάθη Παπαδόπουλο, Μίκη Θεοδωράκη, Σάντρα φον Ράφιν

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 χρόνων ο Μίκης Θεοδωράκης περιοδεύει ανά τον κόσμο, ενώ μια σειρά μουσικών με εντελώς διαφορετική παιδεία και ύφος εμπνέονται από το έργο του.

30 ΧΡΟΝΙΑ | 4 ΗΠΕΙΡΟΙ | 100 ΤΟΠΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ | 600 ΩΡΕΣ ΥΛΙΚΟ

Από το γεμάτο εναλλαγή ιστορικό και ακατέργαστο οπτικό υλικό των περίπου 600 ωρών που γύρισε σε διάστημα 30 ετών, ο Αστέρης Κούτουλας συμπυκνώνει μέσα σε μιάμιση ώρα στιγμές που παρουσιάζουν την αυθεντική εικόνα του «πνευματικού αναρχικού» Μίκη Θεοδωράκη.

Ο δημιουργός παντρεύει στην ταινία του πολλές προσωπικές στιγμές του καλλιτέχνη με ιστορικό υλικό, πλάνα τεκμηρίωσης με μυθοπλασία και τη μουσική του Θεοδωράκη με τον αντίκτυπό της σε νέους καλλιτέχνες της κλασικής μουσικής, της τζαζ, της electro ή της rap. Μια ταινία-δοκίμιο, που δεν ακολουθεί μια χρονολογι-

κή σειρά, αλλά παρουσιάζεται σε μια ιδιόμορφη χρονική μίξη επιτρέποντας στον θεατή να ζήσει συναρπαστικές, εύθυμες, μυστηριώδεις, αλλά και πολύ χαρακτηριστικές στιγμές από την «on the road» ζωή ενός μοναδικού και χαρισματικού καλλιτέχνη.

Πρόκειται για μια ταινία «πάνω στην έμπνευση, τον έρωτα και τον θάνατο» σημειώνει ο Αστέρας Κούτουλας: «Ως παιδί πολιτικών προσφύγων του εμφυλίου μεγάλωσα με τη μουσική του Θεοδωράκη. Η καλλιτεχνική Ελλάδα για μας τους Έλληνες της διασποράς ήταν πάντα η πατρίδα μας». Ως καλλιτέχνης από το Βερολίνο είχα πάντα μπροστά στα μάτια μου το τείχος και τη χώρα του κανένα στην πλάτη μου. Η ταινία αυτή ενδυναμώνει το ανοσοποιητικό σύστημα» αναφέρει ο σκηνοθέτης.

Στο παράλληλο σύμπαν της ταινίας - εμπνευσμένης από τη μυθιστορηματική αυτοβιογραφία του Μίκη Θεοδωράκη - οι σκέψεις γίνονται εικόνα, προβληματισμοί, πίνακες μιας αγνής θεότητας, μιας ερωτικής ιερότητας, μιας μυστηριακής αγάπης.

Many of his fellow officers considered him
the most dangerous man alive
-an honest cop.

A PARAMOUNT RELEASE
DINO DE LAURENTIS
presents
AL PACINO
in **"SERPICO"**

Produced by MARTIN BREGMAN Directed by SIDNEY LUMET
Screenplay by WALDO SALT and NORMAN WEXLER Based on the book by PETER MAAS
Music by MIKIS THEODORAKIS Color by TECHNICOLOR A Paramount Release
R Restricted Under 17 Requires Accompanying Parent or Adult Guardian
Original Soundtrack Album on Paramount Records and Tapes

**STATE
OF
SIEGE**

«Έχω μέσα στον νου μου

ένα εκατομμύριο νότες που πρέπει να τιθασεύσω...»

Μίκης Θεοδωράκης

CAMERA SERVICE presents

UNITED

MIKIS THEODORAKIS ON THE ROAD

IRENE PAPAS

Costa Gavras
COSTA GAVRAS / IRENE PAPAS
Music by MIKIS THEODORAKIS

Script & direction by MICHAEL CAPOVANO
USA production: GREY FILM CENTRE
distribution: CAMERA SERVICE • COLOR

Η επιμέλεια της έκδοσης έγινε από τον Μπάμπη Τζιμινίδη.
Οι συνεντεύξεις του Μίκη δώθηκαν στον Παναγιώτη Τιμογιαννάκη.

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ
ΤΟΝ **ΜΙΚΗ**
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ
CINEMA

Τηλ: 210 9760505 - 210 9733370
www.dad.gr - Email: opap@dad.gr

 / opap.agdimitriou

  / OAFFSTROGGYLO #OAFFSTROGGYLO